

Bruselj, 4. december 2023
(OR. en)

16335/23

CT 192
ENFOPOL 530
COTER 235
JAI 1612

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	4. december 2023
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	15404/23
Zadeva:	Sklepi Sveta o obravnavanju posameznikov, izpuščenih iz zapora, ki bi lahko pomenili teroristično grožnjo – <i>sklepi Sveta (4. december 2023)</i>

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o obravnavanju posameznikov, izpuščenih iz zapora, ki bi lahko pomenili teroristično grožnjo, ki jih je Svet (pravosodje in notranje zadeve) odobril na 3992. seji 4. decembra 2023.

SKLEPI SVETA

o obravnavanju posameznikov, izpuščenih iz zapora, ki bi lahko pomenili teroristično grožnjo

OB PONOVI POTRDI, da je terorizem napad na temeljne vrednote Evropske unije in človekove pravice ter še vedno resna grožnja za države članice;

OB Poudarjanju, da je boj proti terorizmu še vedno ena od prednostnih nalog Sveta Evropske unije, kot je bilo nazadnje poudarjeno v sklepih Sveta z naslovom „Zaščita Evropejcev in Evropejk pred terorizmom: dosežki in naslednji koraki“, sprejetih 9. junija 2022¹;

OB Upoštevanju, da je Evropski svet v svojih sklepih z dne 11. decembra 2020² pozval države članice, naj si še bolj prizadevajo, da bi v celoti uporabljale evropske podatkovne zbirke in informacijske sisteme, zlasti kar zadeva vnašanje ustreznih podatkov o osebah, za katere posamezne države članice menijo, da predstavljajo resno grožnjo zaradi terorizma ali nasilnega ekstremizma, v podatkovne zbirke;

OB Ugotovitvi, da je Svet Evropske unije v svojih sklepih o preprečevanju in zatiranju radikalizacije v zaporih ter obravnavanju storilcev terorističnih in nasilnih ekstremističnih kaznivih dejanj po izpustitvi, sprejetih 6. junija 2019³, navedel, da bi bilo mogoče za vsak primer posebej v skladu z nacionalnim pravom ter ob upoštevanju načela sorazmernosti in temeljnih pravic zadevnega posameznika zagotoviti nadaljnje spremljanje radikaliziranih posameznikov, za katere se na podlagi ocene tveganja šteje, da po izpustitvi še naprej pomenijo grožnjo;

OB Opozarjanju, da je Svet v istih sklepih poudaril, da bi ukrepi po izpustitvi lahko pripomogli tudi k temu, da se storilec terorističnih ali nasilnih ekstremističnih kaznivih dejanj oziroma storilec kaznivih dejanj, radikaliziranim pred ali med prestajanjem zaporne kazni, prepreči, da bi se po izpustitvi ponovno vključili v nasilne dejavnosti;

¹ 9997/22.

² EUCO 22/20.

³ 9727/19.

OB UPOŠTEVANJU, da je Svet v istih sklepih navedel, da bi lahko izmenjava informacij o radikaliziranih zapornikih med državami članicami EU na dvostranski ali večstranski podlagi, kolikor jo dovoljuje nacionalna zakonodaja, bila dragoceno orodje, ko se na primer izmenjani podatki nanašajo na nekdanje zapornike, ki se vračajo ali potujejo v drugo državo članico;

OB UGOTOVITVI, da je v istih sklepih poudarjeno, da bi bila prav tako koristna boljša uporaba obstoječih informacijskih sistemov (tudi schengenskega informacijskega sistema (v nadaljnjem besedilu: SIS));

OB UPOŠTEVANJU, da je Svet v svojih sklepih o notranji varnosti in evropskem policijskem partnerstvu, sprejetih 24. novembra 2020⁴, navedel, da bi bilo treba še naprej posebno pozornost namenjati povratnikom s konfliktnih območij, pa tudi zaporom in izpuščenim zapornikom;

OB POUDARJANJU, da je Svet v istih sklepih države članice pozval, naj posebno pozornost namenijo osebam, za katere so države članice ocenile, da predstavljajo teroristično ali nasilno ekstremistično grožnjo, in poudaril, da je treba v Evropi brez notranjih meja zagotoviti zanesljivo in hitro izmenjavo informacij, kadar te osebe potujejo ali se povezujejo s posamezniki ali mrežami v drugih državah članicah;

OB UGOTAVLJANJU, da Svet – kot je navedeno v istih sklepih – meni, da je treba v ustrezne evropske podatkovne zbirke in informacijske sisteme načeloma vnesti osebe, za katere posamezne države članice menijo, da predstavljajo resno teroristično ali nasilno ekstremistično grožnjo, razen če to ni mogoče zaradi pravnih ali operativnih pomislekov;

OB OPOZARJANJU, da so ministri in ministrice EU za notranje zadeve v svoji skupni izjavi o nedavnih terorističnih napadih v Evropi pozvali k izmenjavi informacij o osebah, ki pomenijo teroristično grožnjo ali grožnjo nasilnega ekstremizma;

⁴ 13083/1/20 REV 1.

OB POU DARJANJU, da se že zdaj pospešuje izmenjava informacij in izboljšuje razumevanja, katere osebe pomenijo teroristično grožnjo ali grožnjo nasilnega ekstremizma, na primer v okviru projekta *Gefährder*⁵, pri čemer potekajo razprave na strokovni ravni, oblikujejo se pregledi pristopov organov kazenskega pregona držav članic pri ocenjevanju oseb, ki pomenijo potencialno teroristično ali grožnjo nasilnega ekstremizma, in obravnavanju teh oseb, dosegli pa naj bi tudi skupno razumevanje in oblikovali nezavezujoča okvirna merila za preverjanje informacij o teh oseb in njihov vnos v evropske podatkovne zbirke in informacijske sisteme. Ta prizadevanja so usmerjena v posameznike, ki pomenijo potencialno teroristično grožnjo ali grožnjo nasilnega ekstremizma, in posameznike, obsojene zaradi terorizma ali radikalizirane zapornike, obsojene za druga kazniva dejanja, ki so izpuščeni ali bodo izpuščeni in za katere se na podlagi individualne ocene tveganja šteje, da bodo po izpustitvi še naprej pomenili grožnjo;

OB UGOTAVLJANJU, da je Europol v svojem zadnjem poročilu TE-SAT⁶ poudaril, da v državah članicah še vedno vzbujajo skrb radikalizirani posamezniki, izpuščeni iz zaporov, saj lahko nadaljujejo dejavnosti spreobračanja zunaj zaporov in postanejo vpleteni v pripravo terorističnih napadov, ter dodal, da pri radikaliziranih džihadistih po izpustitvi obstaja tveganje za nasilje ali možnost, bodo načrtovali napade.

OB UPOŠTEVANJU dejstva, da je bilo v Uniji že več džihadističnih napadov, v katere so bili vpleteni storilci, ki so bili pred napadi že obsojeni ali v zaporih⁷.

⁵ Oblikovanje nezavezujočih skupnih okvirnih meril, da bi dosegli skupno razumevanje med organi kazenskega pregona držav članic EU o tem, kdaj bi bilo treba osebo obravnavati kot potencialno teroristično grožnjo ali grožnjo nasilnega ekstremizma, pri čemer se preučujejo informacije o takih oseb in vnašajo v evropske podatkovne zbirke in informacijske sisteme.

⁶ Europol (2023), *European Union Terrorism Situation and Trend Report (TE-SAT)* (Poročilo o stanju in trendih na področju terorizma v EU); https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/Europol_TE-SAT_2023.pdf.

⁷ Europol (2021), *European Union Terrorism Situation and Trend Report (TE-SAT)* (Poročilo o stanju in trendih na področju terorizma v EU); https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/tesat_2021_0.pdf.

OB POUDARJANJU dejstva, da bo v naslednjih petih letih po vsej Uniji iz zaporov izpuščenih veliko oseb, ki so bile obsojene zaradi terorističnih kaznivih dejanj ali zaradi drugih kaznivih dejanj in nato radikalizirane v zaporu. Zaradi tega posebnega vidika si bodo morali pristojni organi še bolj prizadevati za obvladovanje tveganj in spremljanje razmer, kolikor to omogočajo obstoječe zmogljivosti in ustrezne prednostne razvrstitve, ter za odvrčanje in reintegracijo po koncu prestajanja zaporne kazni;

OB UPOŠTEVANJU, da je Svet v svojih sklepih z naslovom „Zaščita Evropejcev in Evropejk pred terorizmom: dosežki in naslednji koraki“, sprejetih 9. junija 2022, opozoril na nepogrešljivost SIS in vseh zmogljivosti tega sistema za izmenjavo informacij, ki so državam članicam lahko v oporo pri odkrivanju in spremljanju posameznikov, ki predstavljajo teroristično grožnjo;

OB UGOTAVLJANJU, da Europol od marca 2021 prejema poročila o zadetkih v SIS v zvezi z dejavnostmi, povezanimi s terorizmom, in podpira države članice;

OB NADALJNI UGOTOVITVI, da je bila v navedenih sklepih izpostavljena operativna dodana vrednost razvoja postopka, ki se uporabi po zadetku, ko gre za tuje teroristične bojavnike, vpisane v SIS, ki predstavljajo resno grožnjo, in ki temelji na prostovoljnem prejemanju obvestil o zadetkih;

OB OPOZARJANJU, da je 7. marca 2023 začel delovati prenovljeni SIS z razširjenim področjem uporabe, tudi z dodatnimi kategorijami razpisov ukrepov in več podatki, zlasti novimi vrstami biometričnih podatkov in razširjeno funkcionalnostjo, kar zagotavlja nova pomembna orodja za boj proti terorizmu in hudim kaznivim dejanjem;

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB ZAVEDANJU grožnje, ki jo pomenijo izpuščeni posamezniki, obsojeni za teroristična kazniva dejanja, ali radikalizirani zaporniki, obsojeni za druga kazniva dejanja;

OB POUDARJANJU, da je treba ob upoštevanju nacionalnega in evropskega prava ter načela sorazmernosti in temeljnih pravic zadevnih posameznikov spodbujati izmenjavo informacij med državami članicami v zvezi s podatki o posameznikih, ki bi lahko pomenili teroristično grožnjo;

OB POUDARJANJU, da je hkrati treba varovati temeljne pravice in svoboščine izpuščenih zapornikov, zlasti tistih, ki ne pomenijo več grožnje –

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ:

v skladu z nacionalnim pravom ter ob upoštevanju načela sorazmernosti in temeljnih pravic zadevnih posameznikov SPODBUJAJO uvajanje ukrepov po izpustitvi za posameznike, obsojene zaradi terorizma, ali radikalizirane zapornike, obsojene zaradi drugih kaznivih dejanj, ki po izpustitvi pomenijo potencialno teroristično grožnjo;

v skladu z večagencijskim pristopom, ki spodbuja sodelovanje in usklajevanje vseh vključenih deležnikov, NADALJUJEJO RAZVOJ ocenjevanja in obvladovanja tveganja ali spremljanja izpuščenih posameznikov ali posameznikov, ki bodo kmalu izpuščeni;

V okviru veljavnega prava SPODBUJAJO izmenjavo informacij na dvostranski ravni in na ravni EU o posameznikih, obsojenih zaradi terorizma ali drugih kaznivih dejanj, ki so bili po prestani kazni izpuščeni ali bodo kmalu izpuščeni, če ocena tveganja pokaže, da so še vedno radikalizirani in pomenijo teroristično grožnjo;

si v skladu z nacionalnim pravom in dovolj zgodaj pred njihovo morebitno izpustitvijo IZMENJUJEJO informacije v EU o zapornikih, za katere se ocenjuje, da pomenijo teroristično grožnjo, tako da vnesejo podatke o njih v SIS, in za zapornike, ki se spremljajo v okviru postopkov kazenskega pregona, in sicer z uporabo Europolovega informacijskega sistema (EIS) in Europolovih analitičnih projektov. To bi bilo treba izvajati v skladu z zakonskimi zahtevami EU in držav članic, v okviru operativnih omejitev, ob upoštevanju načela sorazmernosti in spoštovanju temeljnih pravic, da se zagotovi, da so osebe, ki pomenijo teroristično grožnjo, vključene v podatkovne zbirke EU, in da se olajša preverjanje teh oseb v teh sistemih, vključno z njihovimi biometričnimi podatki;

PREUČIJO možnost razširitve razprav o učinkoviti izmenjavi informacij po zadetkih v SIS v zvezi z razpisi ukrepov glede terorističnih kaznivih dejanj, tudi glede tujih terorističnih bojnikov, ki pomenijo resno grožnjo, v korist vseh držav članic, ki so pripravljene prejemati informacije po zadetkih v SIS, na izmenjavo informacij po zadetkih v SIS, povezanih s storilci terorističnih ali nasilnih ekstremističnih kaznivih dejanj oziroma storilci kaznivih dejanj, radikaliziranimi med prestajanjem zaporne kazni;

si SKUPAJ PRIZADEVAJO za okrepitev odnosov s prednostnimi tretjimi državami in izmenjujejo najboljše prakse na tem področju, da bi v skladu z nacionalno zakonodajo držav članic olajšali izgon tujih radikaliziranih storilcev kaznivih dejanj, izpuščenih iz zapore, za katere na podlagi informacij, kot so obsodbe ali obveščevalni podatki organov, pristojnih za nacionalno varnost, velja, da pomenijo potencialno teroristično grožnjo;

POZIVA KOMISIJO, NAJ:

ŠE NAPREJ na njihovo zahtevo podpira države članice pri razvoju, uporabi in standardizaciji orodij za ocenjevanje tveganja za osebe, obsojene za teroristična kazniva dejanja, in radikalizirane zapornike, obsojene za druga kazniva dejanja, in pri tem upošteva razvoj terorističnih groženj in s tem potrebe po ustreznem prilagajanju orodij, pa tudi pri zbiranju znanstvenih podatkov, potrebnih za empirično potrditev teh orodij in na dokazih utemeljeno odločanje o obvladovanju in spremljanju izpuščenih storilcev kaznivih dejanj, ki pomenijo teroristično grožnjo;

v obsegu, ki ga dovoljuje veljavna zakonodaja, ŠE NAPREJ olajšuje izmenjavo informacij o osebah, ki pomenijo za potencialno teroristično grožnjo ali grožnjo nasilnega ekstremizma, vključno z osebami, obsojenimi zaradi terorizma ali drugih kaznivih dejanj, ki so se pozneje radikalizirale in so bile izpuščene ali bodo kmalu izpuščene iz zapora, pri čemer naj med drugim spodbuja uporabo obstoječih orodij, zlasti SIS, in – če se take osebe spremljajo v okviru kazenskega pregona – Europolovega informacijskega sistema (EIS) in Europolovih analitičnih projektov;

PODPIRA države članice pri krepitevi odnosov s prednostnimi tretjimi državami, da se olajša izgon tujih radikaliziranih zapornikov, izpuščenih iz zapora, v njihove države izvora;

s podporo Europa v okviru njegovega mandata ter v skladu z nacionalnim pravom in pravom EU SPODBUJA izmenjavo dobrih praks med državami članicami, zlasti pri ocenjevanju ogroženosti pred izpustitvijo obsojenih oseb in ob izreku spremljevalnih ali varnostnih ukrepov po izpustitvi.